

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de vâstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Fărâneava, Țibleșana, Timișana, Unirea, Vătra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Noua sesiune a Dietei ungare.

După o pauză de o jumătate de an s'a deschis, în 30 Noembrie a. c., iarăși Dieta ungară, pentru a se ocupa cu o mulțime de agende, ce în urma împrejurărilor au devenit necesare.

În ședința primă a camerei au fost prezentate, nu mai puține decât 15 proiecte de legi și 6 rapoarte. Unele dintre proiectele de lege sunt de mai puțină însemnătate, așa două proiecte de lege cu privire la căi ferate locale, unul cu privire la institutele de creștere militare pentru honvezime etc.

Altele sunt însă de însemnătate mai mare.

Convocarea Dietei la această perioadă a fost provocată, înainte de toate, de necesitatea de a se îngriji de venitele și cheltuielile Statului pentru primul semestru al anului 1916. *Provizoriul bugetar* prezentat conține determinarea, că valabilitatea preliminarului de Stat din prima jumătate a anului de față, să se prolungească până la finea lunii Iunie 1916. Dar el mai conține și alte câteva determinațiuni neobiceșuite și de mare însemnătate, așa reclamațiunea unui *credit extraordinar de 87 milioane* coroane ca ajutor, pentru o singură dată, *pe seama oficialilor publici*. Acesta se poate numi cu tot dreptul o cheltuială de războiu; cu el trebuie să fie ajutată o clasă importantă a populațiunii, care trebuie trecută prin valurile naturale și artificiale ale scumpetei provocate de războiu.

De importanță este ridicarea sumei, pe care cassa Statului are să o dea pentru *fabrica de tunuri* din Raab; ea trebuie să se facă prin ridicarea capitalului de acții de la 13 la 40 milioane coroane, ridicare,

prin care în viitor va avea și țara noastră, ca și alte state, posibilitatea de a ridica calibrul tunurilor și de a mări distanța la care ele bat.

Foarte just este, că contribuția de venit de războiu după un venit de peste K 20,000, ce s'a încasat în acest an, să se folosească și pentru anul viitor, având să fie scutite de această contribuție de venit comunele bisericesti, fondurile bisericesti și fundațiunile etc.

Cele mai mari așteptări sunt însă legate, în tot cazul, de proiectul de lege prezentat de ministerul de justiție cu privire la abuzurile ce se fac cu *ridicarea* din seamă afară a *prețurilor*. Acest proiect de lege prevede pedepsirea aspră a acelor, cari speculează cu articolele de hrană ridicând prețurile, mai departe a acelor speculanți, cari rețin din comerț produsele lor, cum și a acelor cari nimicesc articolele de hrană și alte obiecte zilnic trebuincioase. Acest proiect de lege, de altfel, se întregeste prin un alt proiect de lege, prezentat de ministrul prezident, care întregeste și legea adusă în 1912 cu privire la dispozițiile excepționale pentru timp de războiu.

De menționat este și importantul *proiect de lege cu privire la înrolarea bărbaților în vârstă de la 50—55* de ani la lucrări pentru trebuințe de războiu. După cum se prevede în proiect acești bărbați vor fi întrebuințați numai la lucrări pe teritoriul Ungariei și numai timp de 6 săptămâni neîntrerupt și apoi numai după un interval de 1—2 luni putând fi chemați din nou. Se tratează deci, precum apriat se accentuează, nu de un propriu serviciu militar cu arma, ci de un serviciu pentru lucrări industriale și de zileri.

Despre proiectul prezentat de ministrul de finanțe, cu privire la înființarea *Centralei institutelor de bani* am dat amănunte în numărul trecut al revistei.

Între *rapoarte*, înainte de toate, este de importanță combinarea tuturor *dispozițiilor, cari regimul le-a luat până aci în timpul războiului*, pe baza împuternicirii legale. Dispozițiile aceste au fost publicate îndată după emiterea lor. Ele conțin în tot cazul un material bogat de studii pe mai târziu, asupra modului cum a trebuit să se facă, sau să nu se facă regularea împrejurărilor interne în caz de războiu.

Totașa de mare importanță, îndeosebi pentru noi ardelenii, este raportul ministrului de finanțe asupra *valorizării gazului terestru*. Este deja cunoscut, că ministrul de finanțe a încheiat un contract cu un grup financiar, care stă sub conducerea *Băncii germane*, pentru valorizarea unuia dintre cele mai mari izvoare de gaz terestru, ce au fost descoperite. La sfârșitul raportului său ministrul a menționat, că se vor putea prevedea cu gaz și regiunile ostice, sudostice și sudice ale regiunii, unde se află gazul, între altele și Sibiiul și Brașovul. Gazul descoperit între Copșa-mică și Mediaș va avea să se întrebuițeze, afară de prevederea orașului Mediaș și la înființarea unei mari fabrici de chimicale.

Guvernul s'a identificat cu numitele proiecte de lege și cu rapoartele prezentate. și acum Dieta le debate și prelucră, având material îndestul spre acest scop. Unele obiecte, precum se vestește, vor da ansă la debateri îndelungate, îndeosebi acelea, cari se referă la scumpete.

Intrunirea agrarienilor din România.

Duminecă în 5 Decembrie n. a. c. la orele 3 d. a., a avut loc în sala Liedertafel din București intrunirea agricultorilor din România, convocată de Uniunea și sindicatele agricole, pentru a decide guvernul să acorde libertatea exportului fără restricțiuni. La această intrunire au luat parte peste 500 de mari agrarieni.

România fiind o țară eminentă agricolă, care razimă mai ales pe exportul ei de produse agricole, este de sine înțeles, că piedecile puse în calea exportului, deoparte prin închiderea Dardanelor și a Dunării, de altă parte prin piedeci de altă natură au produs o perturbație, de care noi cei de aici nu ne prea putem da seamă. De aceea, credem că e de interes și pentru cetitorii noștri să dăm un scurt resumat al doleanțelor și recriminărilor exprimate de vorbitori, dintre cari unii foști miniștri, senatori, deputați etc., din care să se vadă situația, așa cum ea e prezentată de marii agricultori, situație numită nenorocită, în care se găesc agricultorii țării, cei mari ca și cei mici, de mai bine de un an și jumătate. În acest timp industria și comerțul, se susține că, au fost favorizate de exercitarea liberă a profesiei, profitând de înlesnirile moratoriului extern și de prețuri urcate, pe când agricultorii nu numai că n'au fost lăsați să exporteze produsele lor, pentru cari li se ofereau prețuri foarte avantajoase, dar au fost siliți să vândă în

țară cu prețuri maximale mult inferioare față de scumpetea cu care au avut să plătească tot ce au trebuit să cumpere pentru moșie sau pentru celelalte nevoi de traiu.

Iar pe urma acestei stări de lucruri suferă *țără-nimea* mai mult decât marii proprietari, adecă majoritatea populației țării.

Hambarele proprietarilor, magazinele statului, ca și acelea ale comercianților gem sub povara a două recolte. Perspectiva de a li-se adăuga și a treia recoltă nu e de loc exclusă.

Războiul cumplit, ce a încercuit țara, a mărginit-o la un singur cumpărător, dela care se puteau dobândi prețuri, care ar fi putut să mulțumească pe toți cu prisosință, chiar și dacă fiecare ar fi putut exportă pe calea de uscat numai jumătate din recoltă. Ce s'a întâmplat însă? S'a întâmplat însă, că s'au întrebuițat tot felul de mijloace pentru stânjenirea și împiedecarea comerțului și exportului de cereale. Astfel plugarii, cari poartă pe umerii lor tot greul țării a trebuit să se consulte, căutând căile și mijloacele, ca țara să nu ajungă în prăpastia sărăciei.

Alte recriminațiuni aduse de vorbitori au fost, că guvernul nu a făcut o statistică de cuantumurile disponibile de cereale, ca să se știe ce se poate vinde și ce nu, și să se fi luat măsurile de credit pentru a ușura situația agrarienilor; căci toate sarcinile agricultorilor au rămas aceleași, deși nici moratoriul n'a fost acordat.

Se protestează contra taxelor puse pe porumb și se arată, că nici problema vagoanelor n'a fost o măsură de dreptate, ci o măsură de părtinire, prin care s'a comis de intermediari fapte incorecte.

Critică, apoi, măsura luată în comisiunea pentru cumpărarea cerealelor, ajungând vagonul să fie mai scump decât marfa cumpărată de comisiune. Trebuie să fie o comisiune, care să determine prețuri minimale și constituită din agricultori și nu în majoritate din funcționari.

Se spune, mai departe, că nici odată corupțiunea n'a pătruns în straturile societății ca acum, schimbând moravurile.

Se susține, apoi, că comercianții, industriașii, morarii și însuș guvernul sunt interesați la măsurile luate de guvern.

Că s'au descoperit multe înșelăciuni la încheierea contractelor de vânzarea cerealelor.

Ar fi trebuit să se creeze o repartitie egală la câștiguri pentru toți, cari poartă sarcinile Statului și nu numai pentru bănci și industriași.

Prohibirea exportului de porumb este declarată de un act vexatoriu și cu atât mai rău, că la punctele vamale se opresc și articole, cari nu sunt prohibite.

Agricultorii au exprimat temerea, că cerealele lor fiind numai pentru export, la un moment dat se pot găsi în fața unui mare consorțiu de acaparatori, care să pună mâna pe toată avuția lor, deprecindu-le prețurile.

Agricultorii nu cer concesiuni și favoruri, ci acte de guvernământ și ca exportul să fie o realitate și nu o ficțiune și să se pună capăt abuzurilor făcute până aci.

Să susține, că taxa în aur a adus o sumă foarte mică, care a dat prilejul la cea mai mare camătă, căci agricultorii de unde aveau să aducă aurul?

Unii susțin, că trebuie să-și apere dreptul cu arma 'n mână, iar alții, că agricultorii trebuie să desvolte cea mai mare energie, să manifesteze la Regele, la cameră, la guvern, pentru a se face dreptate.

Se fac observații asupra faptului, cum se va exporta numărul de 50,000 vagoane și se arată că 30,000 vagoane se vor da de Germania, iar 20,000 vagoane se vor exporta pe șlepuri; apoi se va continua și transportul cu căruțe al cerealelor aproape de graniță.

În sfârșit se cere *înfăptuirea următoarelor dezi- derate*:

1. Suprimarea taxelor de export și suprimarea taxei ilegale de șosele.

2. Înlesnirea mijloacelor de export atât pe apă cât și pe uscat, cum și libera circulațiune a produselor în interior pe uscat și pe apă.

3. Reglementarea exportului de vite, de porci și de păsări, spre a împiedeca abuzurile și favorurile de până aci.

4. Completarea comisiei de export cu încă 6 agricultori, desemnați de comitetul Uniunii sindicatelor agricole și de președinții sindicatelor agricole, precum și modificarea regulamentului acestei comisii.

5. Fixarea cât mai neîntârziată a cătmei de produse, de vite și alte produse agricole, ce fiecare agricultor este dator a rezerva pentru nevoile interne la dispoziția Statului.

6. Dacă se susțin prețuri maxime în interior pentru produsele agricole, să se fixeze și prețuri maxime pentru toate articolele necesare plugăriei, saci, sape, cuie, opinci etc.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestor dezi- derate se va interveni la guvern și rege.

Modificarea proporției măcinișului la grâu și săcară și a prețului maximal a făinei de săcară.

Guvernul a publicat cu data de 4 Decembrie a. c. și sub Nr. 4343/915 M. E. o ordonanță, prin care se modifică proporția la măcinatul grâului și săcării, precum și prețul maximal al făinei de săcară.

În sensul § ului 1 a acestei ordonanțe întreprinderile de morărit pot fabrica în viitor numai calitățile de făină fixată în §§-ii 2 și 3.

Grâul, care nu conține mai mult decât 2% corpuri străine și are pro hectolitru o greutate de calitate de 75 kilograme trebuie măcinat, după extragerea tărațelor și a resturilor și ținând seamă că fabricarea

făinei de nutreț este interzisă — până la 82%, și se pot fabrica cel mult următoarele soiuri de făină:

1. Făină fină de copt, corăspunătoare făinei nula de tip vechi, cel mult până la 14% ale greutății totale a cantității de grâu ajuns la măcinat, în care cantitate este a se socoti și grisul fabricat de moară;

2. Făină de copt, care nu este mai dură decât făina Nr. 2 de tip vechi, până la alte 20% ale cantității totale de grâu, ajuns la măcinat;

3. Făină pentru pâne de o calitate, în așa cantitate încât calitățile de făină de sub punctele 1, 2 și 3 să dea în total 82% a greutății totale a cantității de grâu ajuns la măcinat.

Din săcară, a căreia greutate hectolitră (de calitate) este 70 kilograme trebuie fabricată după extragerea tărațelor și a resturilor și ținând seamă, că fabricarea făinei de nutreț este interzisă, o făină de calitate unitară, care corăspunde la 85% ale cantității măcinate.

Societatea pe acții pentru produse de răsboiu, municipiile comitatense și orașenești, orașele cu magistrat regulat, îndreptățite conform ordonanței Nr. 2072/915 M. E. la cumpărări nemijlocite, precum și toți aceia, cari în temeiul ordonanței amintite vând făină de grâu și săcară pentru trebuințele consumului nemijlocit, își pot vinde și mai departe rezervele de făină de grâu și săcară fabricate în conformitate cu ordonanța Nr. 2726/915 M. E. Pentru făina fină de copt și de pâne fabricată din grâu, în sensul ordonanței prezente, sunt valabile prețurile maxime fixate prin ordonanța Nr. 2727/1915 M. E., iar pentru făina de fiert prețurile maxime fixate cu ordonanța Nr. 4080/915 M. E.

Prețul maximal al făinei de săcară se fixează pro majă metrică — 100 kilograme — cum urmează:

a) În ținutul de-a dreapta Dunării: K 40·88; b) de a stânga Dunării: K 40·88; în comitatele nordice: K 41·47; c) între Dunăre și Tisa: K 40·29 și K 39·71; în capitala Budapesta K 40·88; d) de-a dreapta Tisei: K 40·29; în comitatele nordice: K 41·47; e) de-a stânga Tisei, în comitatele: Bichiș, Hajdu și Szabolcs; în orașul Debretin K 39·71. În comitatele: Bihor, Maramurăș, Sătmăr, Sălăgiu și Ugocea; în orașele: Oradea-mare și Sătmăr K 40·29; f) între Tisa-Murăș: în comitatele Arad, Caraș-Severin, Cenad, Timiș și Torontal; în orașele: Arad, Timișoara, Verșeș și Panciova: K 40·88; g) în comitatele ardelenice: Alba-inf., Bistrița-Năsăud, Brașov, Ciuc, Cluj, Făgăraș, Hunedoara, Murăș-Turda, Odorheiu, Sibiu, Solnoc-Dobăca, Târnavă mare și mică, Trei-Scaune și Turda-Arieș, apoi în orașele Cluj și Murăș Oșorheiu K 40·88; h) în orașul și cercul Fiume K 42·06.

Toți aceia, cari în sensul ordonanței Nr. 2726/915 M. E. sunt îndreptățiti a pune în circulație rezervele lor de făină de săcară, pot calcula până inclusiv 19 Decembrie a. c. prețul maximal fixat pentru făina de săcară prin ordonanța Nr. 2727/915 M. E.

Prețul maximal admis pentru tăratele de grâu și săcară — inclusiv toate celelalte resturi de grâu și săcară — este fixat pro 100 kilograme greutate curată cu K 17.50.

Prin ordonanța aceasta ies din vigoare §-ul 2 și alineea primă a §-ului 4 a ordonanței Nr. 2726/915 M. E., precum și prețurile maximale fixate pentru tărate de grâu și săcară prin ordonanța Nr. 2727/915. Toate dispozițiile celelalte ale ordonanțelor amintite rămân și mai departe în vigoare.

Ordonanța prezentă a intrat în vigoare la 4 Decembrie 1915.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 6 Decembrie 1915.

În piața internațională de bani nu se remarcă nici o schimbare mai de seamă în ultimele două săptămâni. Ultimo a trecut fără emoții și discountul privat se menține aproape neschimbat în Berlin la 4%, iar în Londra la $5\frac{3}{16}\%$.

În piața internă de bani asemenea continuă a se menține abundența de numerar și lipsa de afaceri. Discountul privat a cotat pentru cambii vieneze de prima bonitate $2\frac{13}{16}\%$, pentru cambii budapestane de aceeași categorie $3\frac{5}{16}\%$ și pentru cambii de portofoliu 4%.

AFACERI DE DARE.

Competința acțiilor nominative și la portor. Dacă în locul acțiilor nominative societatea emite acții la portor, atunci după acțiunile nouă, trebuie plătită diferența între competența scala II și III.

(Judec. admin. sub Nr. 19840/914 P.)

Darea de câștig clasa IV. plătită în locul impiegaților se poate detrage din venitul brut al societății numai dacă aceasta plătește îi este impusă societății prin contract sau prin statute.

(Judec. admin. sub Nr. 5022/915).

CRONICĂ.

O conferință a băncilor ardeleni în Cluj. Pe ziua de 18 crt. una dintre cele două asociații regnicolare din capitală: Magyarországi pénzügyesek országos szövetsége a convocat o conferință a băncilor ardeleni la Cluj pentru a-și preciza dorințele față de centrala institutelor de bani în înființare, a căreia proiect va ajunge la dezbateri parlamentară deja în proximele zile.

Numita asociație proiectează o adunare mai importantă și în acest scop a convocat la adunarea sa, precum

suntem informați, nu numai institutele de bani cari îi sunt atașate, ca membre, ci și pe toate celelalte institute de bani din Ardeal, între cari și băncile noastre.

Pentru orientarea băncilor noastre, tinem a constata, că conferința convocată la Cluj, privește în prima linie institutele de bani, membre ale numitei asociații sau pe acelea, cari doresc a i se atașa acesteia în viitor și că dezideratele băncilor noastre, față de noua Centrală, au fost deja precizate în memoriul, ce biroul „Solidarității“ l-a prezentat nu de mult guvernului.

Cumpărările de cereale din România. Am amintit în numărul nostru ultim, că delegații comisiunilor de cumpărare din Germania și Austro-Ungaria au cumpărat în România 50,000 de vagoane de cereale.

În cantitatea de 50,000 vagoane vândute, grâul figurează cu 40%, porumbul cu 20%, orzul cu 15%, ovășul cu 10%, mazărea cu 5% și fasolea cu 10%.

Aceste proporții vor putea varia cu 2 la sută în plus sau în minus pentru fiecare fel de cereale, fără a se depăși totalul de sută.

Din cele 50,000 vagoane, 38 la sută — adică 10,000 vagoane — vor fi furnizate de marii agricultori; câte 28 la sută — adică câte 14,000 vagoane — de comercianții de cereale și de cooperativele și asociațiile țărănești; și 6 la sută — adică 3000 vagoane — de morari.

Se vor transporta cu calea ferată 30,000 vag., iar restul de 20,000 vagoane cu șleपुरi. Cumpărătorii și-au luat angajamentul să aducă 30,000 vagoane străine. În ce privește transportul pe apă: dacă șleपुरile străine de care se va putea dispune vor putea merge în josul Dunării, cumpărătorii le vor aduce în porturile noastre; dacă nu, atunci cerealele vor fi transportate în șleपुरi românești până la T.-Severin, unde vor fi transbordate în șleपुरi străine.

Impozitul de războiu pe anul 1915. Conform raportului comisiunii financiare a parlamentului asupra proiectului indemnității, au fost împovărați în anul 1915 în Budapesta, cu impozit de războiu, în total 5183 de persoane, dintre cari și-au fasonat venitele numai 2692 de persoane. Veniturile acestea s'au urcat în total la K 309.7 milioane. În 31 de municipii, considerate ca mai sărace au fost supuse la impozit de războiu 1961 de persoane, cari laolaltă au avut un venit de K 109.7 milioane.

Capitalul supus impozitului de războiu în anul 1915 a fost în Budapesta de K 242.8 milioane și în cele 31 de municipii de K 84 milioane, în total K 326.8 milioane, după care sumă impozitul fixat pe 1915 se urcă la K 14.619,986.—

Fuziunea Asociațiilor regnicolare de bănci. Fuziunea proiectată între cele două asociații regnicolare de bănci, despre care am amintit în numărul trecut — a eșuat.

Circulația monetelor. În cvartalul III. 1915 s'au monetizat în Ungaria 6.442,169 piese à K 1 — argint, 4.027,000 piese à 10 fileri nichel, resp. alpaca și 1.653,000 piese à 1 fil. de aramă, în valoare totală de K 6.877,952.50. Remonetizări s'au făcut în valoare de K 312,288.60. În circulație s'au pus în cvartalul acesta: 6.220,000 piese à K 1 — argint; 4.028,800 piese à 10 fil. de nichel resp. alpaca, în valoare de K 402,880 în fine 1.912,000 piese à 2 fil. aramă în valoare de K 38,240.

În monetărie au rămas în depozit la finele evar-talului III. 1915: 345,264 piese à K 1 —; 785,716 piese à 20 fil., 6535 piese à 10 fil. și 301,488 piese à 2 fil., în valoare totală de K 509,090.46.

*

Aprovizionarea Germaniei cu porci. Guvernul german având acum posibilitatea a importa pe Dunăre mari cantități de nutreț, a hotărît să cumpere pentru trebuințele consumației, deocamdată *jumătate milion de porci*, furnisabili cu începere dela începutul lui Februarie a. v.

*

Mareșalul Mackensen și scumpirea traiului în Ungaria. În ședința de Marți a Camerei ungare, deputatul opozițional Stefan Rakóvski a provocat scene furtunoase, prin criticile ce le-a adus cenzurei ungare și abuzurile săvârșite de cartelurile engroșiștilor de articole alimentare. Cu aceasta ocaziune a cetit în aplauzele ironice ale opoziției un articol intitulat „Mackensen și scumpetea“, care articol a apărut într'o revistă săptămânală, dar când un ziar zilnic a voit să-l reproducă, a fost împedecat de cenzură. În acest articol se arată că mareșalul Mackensen a stabilit prețurile maximale în cartierul principal din Timișoara, și când o deputațiune de negustori de acolo s'a prezentat la dânsul și s'a plâns că dispozițiile ce le-a luat sunt ilegale, Mackensen ar fi răspuns: Populația trăiește mai bine ilegal dar ieftin, decât scump și legal!

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 14 Noemvrie 1915 în comparație cu 15 Noemvrie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 290.166,774 și anume: aur (monete) Lei 181.154,642, aur depozitat L 27.742,000, aur (lingouri) L 290,000, disponibil și trate considerate ca aur L 80.980,132, (în 1914 L 210.711,283 și anume: aur (monete) L 153.911,283, aur depozitat —, aur (lingouri) 100,000, dispõnibil și trate cons. ca aur Lei 56.700,000). Argint și diverse monete: Lei 350,256 (în 1914 Lei 724,388). Efecte scontate Lei 207.188,474 (în 1914 Lei 251.517,572). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 44.553,106 (în 1914 L 140.499,956). Imprumul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): Lei 11.273,958 (în 1914 L 11.273,958). Imprumul în cont-curent pe bõnuri de tezaur 3% aur (1914 și 1915): L 280.365,003 (în 1914 Lei —). Casele de împrumut pe gaj agricult. și industriașilor Lei 20.889,504 (în 1914 Lei —). Efectele cap. social: Lei 10.686,253 (în

1914 Lei 11.995,532). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.304,077 (în 1914 Lei 16.645,777). Efectele fondului amortizărilor, imobililor, mobililor și mașinilor Lei 3.908,181 (în 1914 Lei 4.014,281). Imobile Lei 6.751,263 (în 1914 Lei 6.758,803). Mobilier și mașini de imprimărie: Lei 1.110,013 (în 1914 Lei 1.090,341). Cheltuieli de administrațiune: Lei 1.466,730 (în 1914 Lei 1.389,554). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 138.896,366 (în 1914 Lei 131.893,845). Bonuri de tezaur 3% aur în gaj p. Impr. Statului: Lei 300.000,000 (în 1914 Lei —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 179.771,169 (în 1914 Lei 322.334,357). Conturi curente: Lei 17.089,475 (în 1914 Lei 39.788,327). Conturi de valori: Lei 21.290,816 (în 1914 Lei 23.332,389). Conturi diverse: L 35.576,895 (în 1914 Lei 7.762,516).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 40.090,588 (în 1914 L 37.493,846). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 5.988,040 (în 1914 L 5.607,592). Bilete de bancă în circulațiune: L 762.734,445 (în 1914 Lei 572.276,115). Profit și Pierdere: L 4.902,667 (în 1914 L 3.810,594). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 6.222,755 (în 1914 Lei 7.599,495). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 64.682,886 (în 1914 Lei 29.710,014). Efecte și alte valori de restituit: Lei 618.667,535 (în 1914 Lei 454.228,020). Conturi diverse: Lei 72.349,487 (în 1914 Lei 59.007,021).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

BIBLIOGRAFIE.

„Anuarul băncilor române“ pe anul 1916.

— Anul XVII. Redactor: Constantin Popp. —

(Sibiu: Tipogr. arhidiecezană, 1915. Prețul K 4.30 incl. porto).

Cunoscutul șematism al institutelor de bani, însoțirilor și altor întreprinderi românești din Ardeal și Ungaria a apărut în zilele acestea, în formatul obișnuit și în extensiune de 18 coale tipar.

În partea calendaristică, acest Anuar, conține ca și în anii trecuți număroase îndrumări și notițe de interes și folos pentru cercurile băncilor ca și pentru ori și cine:

Mărimea normală a bancnotelor. Terminul ultim pentru răscumpărarea și retragerea din circulație a bancnotelor Băncii Austro-Ungare; Timbrele de documente în circulație; Chei pentru calcularea intereselor; Competințe de timbru, ce obvin mai adeseori în practica băncilor; Competința de timbru a registrelor, Scala de timbre; Tarifa telegramelor și postală și Monetele diferitelor state.

Șematisinul însuși conține pe 15 coale (245 pag.) datele privitoare la 147 de institute de bani, societăți pe acții, dela «Solidaritatea» și «Banca generală de asigurare», dela 69 de însoțiri de credit și dela 13 societăți comerciale, însoțiri de consum și alte întreprinderi românești, indicând la fiecare: firma în toate

limbile împröcolate, sediul (comitatul), Nr. telefonului, calitatea de membru la «Solidaritatea», anul fondării, capitalul social, prețul acțiilor, dividendă pe ultimii 3 ani, termenul de prescripție a cupoanelor, dreptul de vot, semnarea firmei și foile oficiale ale societății, Mai departe: numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul și contul profit și pierdere pe anul 1914, distribuirea profitului net și al cuotei de binefacere.

Un capitol special cuprinde asocierea băncilor noastre «Solidaritatea», arătând scopurile și menirea acestei însoțiri, în ordine alfabetică pe membrii ei, condițiile de primire, numele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și al revizorilor experți ai însoțirii; în fine bilanțul ei pe 1914.

După o tabelă a «Dividendei băncilor române pe 1914» urmează două sumare; unul după sedii, arătând în cari orașe și comune, ce întreprinderi românești sunt și altul, alfabetic, cuprinsând toate întreprinderile din șematism.

Prețul «Anuarului» pe anul 1916 legat în pânză este K 430, incluziv porto și se poate comandă la Administrația «Revistei Economice» în Sibiu — Nagyszeben.

SUMAR.

Noua sesiune a Dietei ungare — Intrunierea agricultorilor din România. — Modificarea proporției măcinșului la grâu și săcară și a prețului maximal a făinei de săcară. — Afaceri de dare: Competința acțiilor nominative și la portor. — Darea de câștig clasa IV plătită în locul împiegaților. — Cronică: O conferință a băncilor ardeleni la Cluj, Cumpărările de cereale din România, Impozitul de rășboiu pe 1915, Furnisarea asociațiilor regnicolare de bani, Circulația monetelor, Aprovizionarea Germaniei cu porci, Mareșalul Mackensen și scumpirea traiului în Ungaria, Banca Națională a României. — Bibliografie.

„AGRICOLA“

bancă poporală societate pe acții în Szászsebes.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **prim contabil** la «Agricola» bancă poporală, societate pe acții în Sebeșul-săsesc, se publică concurs.

Salar anual Cor. 2400; bani de cvartir Cor. 400.

Concurenții au să dovedească, că sunt absolvenți de școală comercială și că posed praxa necesară de a conduce contabilitatea.

Cererile sunt a se înaintă până la 20 Decembrie a. c. și cel care va fi numit are să-și ocupe postul imediat.

Sebeșul-săsesc, în 5 Decembrie 1915.

(1—1)

Direcțiunea.

„CORDIANA“,
institut de credit și de economii soc. pe acții în Fofeldea.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii «Cordiana», societate pe acții se invită conform §-lui 21 al statutelor societății la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Fofeldea (localul institutului),
Marți, 28 Decembrie st. n. 1915, după amiază la 1 oră.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii către adunarea generală.
2. Intregirea comitetului de supraveghiere prin alegerea a 3 membrii cu mandat de 1 an de zile.

Dómnia acționari, cari în sensul §-ilor 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până Duminecă în 26 Decembrie n. a. c., la 6 ore p. m., la cassa institutului în Fofeldea, la Filiala institutului nostru în Agnita, la institutul de credit și economii «Albina» în Sibiu, «Filiala Albina» în Brașov, sau la «Cassa de păstrare» în Săliște.

Fofeldea, la 5 Decembrie 1915.

Direcțiunea.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul,
organizația, operațiunile și importanța
băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comere.

Se poate comandă dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 corooană.